

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGHPÁL

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 81. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szög 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tár so a 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kléring 10,489. szám

Székely iparosaink szövetkezése.

(—gh) A csodák világában élünk. A gőzt, a villamosságot, a fényt, a tüzet, a vizet, sőt újabbán már a levegőt is hatalmába kerítette az emberiség. És a mi székely kisiparosaink legnagyobb része annyira sem tud magán segíteni, hogy tisztességes, koplalástól mentes megélhetést biztosítson önfenntartása és családja érdekében.

— Miért!? — kérdik talán egyesek. Azért, mert annak idején a romániai vámháború kivette kezükből a kenyeret. Készületlenül, minden átmenet nélkül elzárta kereseti forrásukat. Azóta pedig — noha a jóakarát utóbbi időben nem hiányzik — egyetlen kormány sem vizsgálta meg közvetlen közelből sajnó sebeiket. Hosszu idő óta sorvadásban szenvednek, pusztulnak, vesznek és hizás ellen gyógykezelték őket.

Jól ismerjük, látjuk a szövetkezésben rejlő erőt. Minduntalan szemérem hányjuk kisiparosainknak, hogy miért nem szövetkeznek!? Elismerjük azt is, hogy itt van, ebben rejlik a baj. És még sem tudunk segíteni rajtuk, mert a súlyos, már-már szempilláját felemelni alig tudó betegnek folytonos, állandóan gondos ápolásra van szüksége, hogy életet meg tartsuk. E feladat betöltésére pedig nincs alkalmas emberünk.

A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara — ugyszólva — egyedül Maros-Vásárhely részére dolgozik. Ott vezeti, irányítja a kisiparosok ügyes-bajos dolgait. Serkenti, buzdítja, ápolja, gondozza őket és így biztosítja a mai nehéz viszonyok között való megélhetésüket. A hol szükségét látja, pénzübeli segítséget is teremt elő és így a gondos édes atya szerepét viheti, gyakorolhatja.

Nálunk — a vármegyei Iparfejlesztő Bizottságon kívül senki sem törődik iparosaink sorsával, megélhetésével. Az Iparfejlesztő Bizottság ügybuzgó működésének azonban nem lehet megfelelő hatása, mert az legnagyobb részben a jóakaraton túl alig terjedhet. Sok igen helyes gyakorlati eszme papiroson maradt, mert a megvalósításához elkerülhetetlenül szükséges pénzhez — nem juthatott hozzá.

Ez állapotot változtatni, segíteni kell. A tizenkettedik óra nemcsak itt van, hanem már el is múlt. És ha a gyors segítség soká késik, iparosaink

legjobbjai — végképen elpusztulnak.

Nézetünk szerint — elsősorban a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara sürgősen utasítandó lenne, hogy egyik titkárát két-három hónapra küldje ki Székelyudvarhelyre. Tanulmányoztassa behatóan a városi és vármegyei kisiparosság helyzetét s a nyert tapasztalatok alapján, az érdekelt kisiparosokkal egyetértőleg, tegyen véleményes jelentést és reális javaslatot a kereskedelemügyi miniszteriumhoz s kérje a szükséges anyagi támogatást.

Az alakuló félben levő szövetkezéseket segítse befejezéshez, másfelől pedig a tetszhalottakat igyekezzék felébreszteni, életre keltetni. Hiszen az rettenetes állapot, hogy pl. 1905-ik év óta vajudik itt a legsanyarubb viszonyok között élő csizmadia-kisiparosok készáru értékesítő szövetkezetének megalakítása és ma, négy hosszú esztendő után sincs életbe léptetve!

Valóságos Isten csodája, hogy e jóra való iparosaink még egészen ki nem pusztultak és családotól együtt mindnyájan jobb hazába nem költöztek.

Ettől eltekintve is igen üdvös dolog lenne, ha a kereskedelemügyi miniszterium a székelyföldi kereskedelmi és iparkamarának elrendelné, hogy felváltva — egy-egy titkárát kirendeltésként állandóan a Székelyföld vármegyéiben tartsa. Három-három havonként más-más vármegyébe utazva. Így maga a székelyföldi iparosok adófilléreiből föntartott kamara is közvetlenebb forrásokból merítené a miniszterium tájékoztatására szolgáló jelentéseihez az adatokat s nem hanyagolódnék el bűnös könnyelműség, nemtörődomség miatt egyik igen fontos államfőntartó osztályunk, a magyar kisiparos polgárság jobb sorsra érdemes, nagyfontosságú ügye.

Az illetékes körök figyelmét egyelőre ezekben kívántuk kisiparosaink felé terelni. Vajha minél előbb megfelelő sikerről számolhatnánk be! . . .

— Az oláhfalusi választókerület mostanában nagy érdeklődés tárgyát képezi. A fővárosi lapok ismét új jelöltet léptettek fel ifj. Széll Mihály érköri földbirtokos személyében, aki — mint írják — „radikális párti” programmal kíván tét hódítani magának. Csodálatos dolog, hogy mi itt helyben ifj. Széll úrról nem tudunk. Azt hisszük a fővárosi lapokhoz is csupán a szél fújhatta e hírekről.

POLITIKA.

A politikai élet felpeszdult. Vezérszerepet vivő honatyáink teljes lelkesedéssel dolgoznak az ország ügyeinek intézésén. Hétfőn Kossuth Ferenc pártelnök nagyfontosságú kijelentéseket tett. Így az intéző bizottság ülésén többek között ismételt és határozottan kinyilvánította, hogy:

— Mi (a függetlenségi párt) csakis a gazdasági önállóság programjával és biztosításával vállalkozhatunk kormányra, ha ez akadályokba ütközik, kész vagyok pártommal együtt ellenzékbe menni.

Kedden délelőtt tíz órakor a képviselőház tartotta meg ülését. Justh Gyula elnök elparentálta Thaly Kálmán képviselőt, a függetlenségi párt alelnökét és indítványára, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták. Majd tudomásul vették Günther Antal igazságügyi miniszter lemondását, akit a király Kuriai elnöknek nevezett ki. A törvényhatóságoknak az önálló bank felállítására vonatkozó feliratait, melyek között Udvarhelyvármegye felirata is ott van, lelkes éljenzéssel fogadták. Az interpellációk száma 144 és ezeket mind felolvasták. Holló Lajos hatásos beszéddel terjesztette be a bankbizottság jelentését és indítványát:

„A képviselőház kimondja, hogy a közös bank szabadságát nem hosszabbítja meg, hanem utasítja a kormányt, hogy az önálló jegybanknak 1911. január elsejére leendő felállítására iránt minél előbb törvényjavaslatot terjesszen elő.”

Kinyomatják, a képviselők között szétosztják és minél előbb a Ház napirendjére kitűzik.

Wekerle miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a kormány igéretéhez híven, lemondását beadta és ő a királynak azt ajánlotta, hogy Kossuth Ferencet, mint a többség vezérét kihallgatáson fogadja. A király ezt elfogadta és már legközelebb Kossuth Ferencet meghívja. A Ház a bejelentést éljenzéssel honorálta.

Végül az elnök indítványára a Ház elhatározta, hogy üléseit e hó 5-éig elnapolja.

Délután a főrendiház is ülésezett s szintén tudomásul vette a kormány lemondását és kimondta, hogy a válság ideje alatt üléseket nem tart.

Most tehát a válság megoldásának sulypontja Bécsbe helyeződött át. Különös, hogy a függetlenségi párt által támogatott Vekerle miniszterelnök, e párt ellen intrikál. Annál megnyugtatóbb Kossuth Ferenc magatartása, melynek sarkköve: Magyarország gazdasági önállósága. Ha ezt alkotmányos uton keresztül vinni Bécs akadályozná, az egész függetlenségi tábor ellenzékbe megy s akkor aztán jöhet ismét akár a golyó és akasztófa is, velünk nem bír a „nimöt”

A tanítók tizenkét parancsolata.

Elnöki megnyitó.

A székelykereszturi állami tanítóképző igazgató-tanácsának 1909. évi szeptember hó 10-én tartott ülésén előadta Rhédei János hivatalvezető kir. s. tanfelügyelő.

5. A nevelés sikerének egyik feltételét: a gyermekek bizalmát csak szeretet képes megnyerni.

A tanító tehát szeresse tanítványait.

Soha egy pillanatra se feledje, hogy a szülő legfőbb, legdrágább kincsét adta kezébe, kötelessége tehát a gyermeket szeretettel gondozni, atyja helyett atyjává lenni. Szeretni kell tudni a tanítónak. — mondja Schidt. Legyen fejében még oly tömege a tudománynak, legyen bármily széleskörű pedagógiai jártassága: ha szeretet nem él szívében a kicsinyek iránt, képtelen lesz hivatása betöltésére. Tanítványai bizalom helyett félelemmel közelednek feléje. A kit szeretet nem lelkesít, az menjen földet turni, legyen pin-cér, vagy vállalkozzék bármely jövővelmező foglalkozásra, de isteni munkára: gyermek nevelésre ne adja a fejét. A tanító, ki szeretni nem tud, a béke és szelidség olaj-ága helyett botot fog tartani kezében.

Socrates magára vállalta egy atheni polgár fiának tanítását. A gyermek rossz indulatu lévén, nem volt képes annak szeretetét megnyerni. Socrates ezt látva, haza küldte atyjához ezen üzenettel: „Fiad tanítását nem végezhetem, mert nem szeret engem”.

6. A tanító állandóan képezze magát.

Az a nevelési és oktatási készség, melyet az ifju tanító a képzőben nyer, csak általánosságokra szorítkozik. Mily roppant tér van még előtte gyermek szellem és testi életének észlelésén alapuló nevelési és tanítási eljárást illetőleg. De nem csak hivatása, hanem társadalmi helyzete is ösztönzi a tanítót az önművelésre. Korunk ugyanis, bármennyire magán hordja az anyagi-ság bélyegét, a szellem, az értelem korának mondható. A nyers erő szerelensége, melyet a hatalmasok oly megdöböntő mértékben fejtenek ki, a szellem uralmának közeledését jelent. A tanító önképzésének tehát két ága van. Egyik tulajdonképpeni élethivatásának minél tökéletesebb betöltésére, másik általános műveltségére vonatkozik. Előbbiből önként folyik, hogy a fiatal tanító évek hosszú során át minden órára jól elkészüljön. Nincs szánandóbb lény a világon, mint az olyan tanító, ki kezében könyvet tart, mert maga sem tudja azt, mit tanítványaitól követelni akar, ki nem látja tisztán a célt, mit elérni óhajt, nem ismeri az utat, mely hozzá vezet. Az a tanító, ki munkája közben kapkod,

vagy könyvet tart kezében, vak, ki sötétben botorkál, koldus, ki mankón jár. Az ilyen szerencsétlen nem ismeri az inspirációk világát, melyben az önképzésre törő annyi csillogó gyémántot talál.

7. A tanító ne csak tanítson, hanem neveljen is.

A dijoni akadémia pályadíjjal jutalmazta Rousseau-nak azon értekezését, melyben fényesen igazolta, hogy a tudományok fejlődése az erkölcsökre káros hatást gyakorol. Nem azt tapasztaljuk-e napjainkban is? A természettudományok s a technika szédületes gyorsasággal rohannak előre, a társadalmi rend gépezete pedig bomladozik. Most ez, majd az a része mondja fel a szolgálatot. Most a vallást és annak felszentelt szolgáit illetik becstelenszavakkal. Majd tudósok nevezett férfiak gunyolják a haza fogalmát, a hazaszeretetet magasztos érzelmeit. Az ideálok, az ezekért folytatott nemes küzdelmek a mindinkább ritkuló jelenségek közé tartoznak. Helyüket a legrutább önzés, a minél nagyobb falat gondolata, az ubi bene, ibi patria elve tölti be. A társadalmi rend pillérei ropognak, eresztékei nyiladoznak s az egész épület összeomlással fenyeget. Az Istent és hazát tagadó szociálizmus pusztító tüzként terjed. Belekapott békét s nyugalmat adott szalma és nádfeleles házikóinkba. Csak egy szélrohám még s mindenünk elpusztul, mit ezer éven át egy értelemben, erényekben gazdag nép alkotott. És honnan e rettenő veszedelem? Onnan, hogy a szív, a lélek rovására csupán az értelmet gondoztuk. Iskoláink ma is csak tanítanak. A neveléssel ki sem törődik. Hány tanfelügyelő keresi az iskolában a lelket, a mi nem látszik, de ha vizsga szemekkel tekintünk szét, meg-megcsillan, mint nemes érc a durva kőzetben.

Azt mondom, hogy későn ébredtünk. A megindult lávafolyamot pusztító útjában fel nem tartóztathatjuk. Egyet-mást azonban még megmenthetünk. Ne habozunk. Lázasan erővel lássunk a mentés munkájához. Iskolában, iskolán kívül kezdjük meg a nevelés munkáját. A tanító neveljen Isten imádásra, rajongó hazaszeretetre. Neveljen munkára. Terjessze az emberszeretetet. Hirdesse az igazság abszolút fenségét. A nemzetmentő munka az ifjúság és a felnőttek körében vegye kezdetét. Gyorsan, gyorsan tette, munkára, nincsen egy perc vesztegetni való időnk. Pap, tanító, jegyző, minden művelt ember fogjon kezét. Ne disztinváljanak, ki a kisebb, ki a nagyobb. Itt mindenkinek értékes a munkája, ha lelkét önti belé.

Gyakran ellátogatok majd az iskolákba, ide a képzőbe és azt fogom keresni, a mi nem látszik. A tanító, a tanár lelkét abban a munkában, a mit folytat. A nevelőt és nem a tanítót fogom első helyen értékelni.

(Folyt. köv.)

B O R I

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Méhészet.

A székelyudvarhelyi méhészegek választmányi gyűlését a tagok élénk érdeklődésével folyó hó 26-án délután 2 órától kezdődőleg tartotta meg.

Az elnöki megnyitó és bejelentések után Derzsi Samu tartott érdekes és tapasztalatokban gazdag előadást a méhek beteleléséről. Alkalmoszerű előadása után a felső és alsó kijáratu kaptárak előnyeit és hátrányait tárgyaló értékes vita indult meg, melynek során mindenik felszólaló közölte tapasztalatait a jelenvoltakkal. E vita a gyűlés eloszlása után egy kisebb körben tovább folytatódott s kölcsönös megállapodás szerint egy bizottság alakítására kérték fel az egyesület titkárát, mely bizottság a felső és alsó kijáratu kaptárakból különböző méhtelegeken 2-2-öt a jelen év őszén vizsgáljon át, rendezze be és pecsételje le s a tavaszi kirepülés alkalmával kibontva, vegyvizsgálat alá s így a felső és alsó kijáratu kaptárak előnyeit és hátrányait tüzetesen állapítsa meg s jegyzőkönyvbe foglalva terjessze a tavaszi vál. ülés elé. E célra méhcsaládaikat felajánlották Derzsi Samu, Gyarmathy Sándor és Jancsó János.

A Székelyudvarhelyen tartandó kaptárkészítő tanfolyam szervezési költségeit a kirendeltség biztosította. Az előkészítő munkálatok elvégzésére az elnökséget felhatalmazták. Ezen tanfolyammal kapcsolatosan rendezik a méz háziiparszerűleg és háztartásilag való feldolgozását célzó 4-5 napos tanfolyamot is, ha ennek költségeire fedezetet nyerhetnek. Vidéki tagoknál nehézségek merültek fel a méz értékesítését illetőleg, valamint a háziiparszerűleg készített kaptárakat sem tudják vevő hiányában értékesíteni. Ezen bajok szanalása céljából elhatározták az értékesítési osztály létesítését, melynek forgatókéjére államsegélyért folyamodnak a kirendeltséghez.

Míg ez megtörténhetik, a méz értékesítésének kérdését társadalmi úton vélik megoldani. Nevezetesen több oldalról érkezett panasz, hogy a farcádi mézárusítók a meggyeket összebarangolva, nagy mennyiségben kénezik le a parasztkasokat s az ezekből nyert mézet minden szakszerűség nélkül összecsomaszolva bocsátják áruba, s így a tiszta kezelési pergetett méz árát is a laikus közönség előtt károsan befolyásolják. Felkérték Gál Imre egyesületi titkárt, szövegezzon egy, a jó és tiszta méz propagálását célzó közleményt, melyben tüzetesen ismertesse a méz feldolgozási módját s ezt a háztartással bíró családok részére az egyesület költségén küldje meg. A városi tanács 5423. sz. közleményére újból megkeresik a tanácsot az iránt, hogy a farcádi mézárusítók kötelezzék mézárusitoknak „sajtoló méz” felirattal leendő jelzésére.

Tagok részére a virány gyarapítása érdekében mézelő fák és növény magvakért folyamodnak.

Végül László Domokos elnök Kolozsvárra leendő átköltözésére hivatkozva, bejelentette lemondását, mit a gyűlés sajnálattal vett tudomásul s szíves szavakban vett búcsút szeretett elnökétől. Az elnöki teendőket ellátására a közgyűlés idejéig Derzsi Samu alelnök kérésére fel.

A mindvégig tartalmas és barátságos hangú gyűlés délután fél 6 órakor ért véget.

A kereskedelmi iskolák.

Sokan a legnagyobb kíváncsisággal és várakozással vannak eltelve az új intézmény iránt, melyet a válás és közoktatásügyi m. kir. miniszter nemrégben életbe léptetni rendelt és a kir. tanfelügyelő a legutóbbi közigazgatási bizottság ülésén tudomására hozott a vármegyének, hogy a vármegye területén levő tiz nagyobb községben az állami elemi iskolákkal kapcsolatosan három évfolyamu kereskedelmi iskola állítatik fel a székely nép kereskedői szellemének fejlesztésére, hogy a kultura és gazdasági jólét virágzásnak induljon. A székely nép a kir. tanfelügyelőnek e jelentését elragadtatással és örömmel fogadja. Méltányolja ez új intézmény jelentőségét és nagy fontosságát, mert tudja jól, hogy ez nemzetgazdasági jólétének előnyére, feji fönmaradásának biztosítására, a kivándorlás megállítására fog szolgálni. A székely mentési akciónak is a célja az előbb említettekben rejlik s e tervbe vett kereskedelmi iskolák szervezetében ott fogjuk találni azt a magasztos célt, melynek elérését a székely nép fönmaradásának biztosítása érdekében minden társadalmi és kulturális intézmény feladatául tűzött ki.

A cél, melynek elérését a miniszter a felállítandó kereskedelmi iskolákkal sikeresebb óhajt tenni, nagy és fenséges, mert életet akar vinni egy olyan intézménybe, mely a gazdasági és a szociális bajok könnyebb elviselésére akarja képessé tenni a teremtés koronáját — az embert.

Ezért hála és elismerés illeti a minisztert.

Nézzük közelebbről ezeket a kereskedelmi iskolákat, lássuk annak hasznát. Hogy haszon háramlik a társadalomra ez új intézményből, az tagadhatatlan, mert terjeszti azokat a célra vezető kereskedelmi ismereteket, melyeket a gazdaságban okvetlen föl kell használni, mely a gazdasági hanyatlást, romlást megátolja és a népoktatást az élet szolgálatába vonja.

Haszna lesz a társadalomnak ez új intézményből, mert a szociálizmus terjedésének megállítója lesz, mert megtanítja a népet az intenzív gazdálkodás folytán a termények értékesítésére, a mi emeli a jövedelmet és a jólétet. S ha a szociálizmus terjedésének útját állja, nem fog terjedni a hazátlanság és válástalanság, mely rombadönti az államot és egyházat föntartó intézményeket s így hazánk gazdaságilag megerősödik s ha a gazdasági jólét megvan, akkor fejlődik a kultura, a kultura fejlődésével pedig tért foglal a szivekben, a hazához és egyházhoz való tartozandóság édes érzelme s így gyarapodik és erősödik a nemzet, mely akkor méltó helyet foglalhat az európai művelt államok között.

Vármegyénk egy része a gazdálkodás mellett kereskedői és ipari munkákra van utalva. Így az olyan községekben, a hol a gazdálkodás a főfoglalkozást teszi, ott a kereskedelmi iskolának felállítása célszerűség, annál is inkább, kivált ha az a község központja 9-10 községnek, hol a kereskedelem és ipar szakszerűbben üzemel, mint a környékeken. Ilyen község Etéd, hol a kultura.

gazdasági jólét fejlődésnek van indulva, mely község iskoláival, szövetkezeteivel, műmalmával, postájával s több kulturális intézményeivel központja egy terjedelmes vidéknek, hol a kereskedői szellemet a népben felébreszteni feltétlenül szükséges, abból a szempontból is, hogy a vidék népe a gazdasági termékek ügyesebb és hasznosabb értékesítése körül tájékozással bírna.

Ép ezért nagyon kérjük a kir. tanfelügyelő urat, hogy ez iskolák elhelyezése alkalmával Etéd községet a fenn elősoroltak után figyelembe venni méltóztassék.

A kereskedelmi iskolák megalkotása és felállítása a nemzeti kormány agilis tagjának munkáját di cséri, praktikus elhelyezése pedig vármegyénk faktorainak bölcsességétől fog függni s a székely nép szívettel fogja övezni mindazokat, kik jólétükön és boldogságukon munkálkodnak.

Bálinth Zoltán.

Gyilkosság a „Bárány”-nál.

Leszurta a fiát.

Kedden, e hó 28-án este fél nyolc óra tájban borzalmas tragédia játszódott le Székelyudvarhelyt, a „Fehér bárány”-hoz címzett korcsmában, Orbán Sándor, egy 69 éves, Bágy községi székely ember, disznóölő késsel, állítólag előre megfontolt szándékkal, leszurta a fiát s az ott nyomban meghalt. Az áldozat neve Orbán József és szintén bágyi lakos volt.

Az esetről a következő részleteket sikerült feljegyeznünk:

Orbán Sándor, mint nagyon nélküli falusi ember disznókkal és állatbőrökkel kereskedett. A mostani heti vásárra is juhbőröket szállított. A bőroket eladta. Miután szekerese: Bencze Márton itt hagyta, Baczó István vendéglőjébe szállott be. Azonban haza szeretett volna menni s ezekből újabb szekeres után Gáspár József korcsmájába ment.

Orbán József, a tettes fia juhokat hajtott volt be a juhvásárra Székelyudvarhelyre. Nem jöttek együtt, noha ő tudta, hogy fia is a városba jön. Délután 1 órakor Baczónál találkoztak. Később pedig 5 óra tájban Gáspár Józsefnél voltak. Fia Nagy András homoródkeményfalvi lakossal az ő asztalához ült.

Együtt beszélgettek. E közben fia minden alapos ok nélkül szidalmazta, vele kötekedett és még vén tolvajnak is elmondotta ötöt, sőt megfenyegette, hogy így, meg amúgy bántik el vele. Fiát Gáspár Józsefnél otthagya és visszament Baczóhoz. Baczónál két deci bort kért s azt már majdnem elfogyasztotta, mikor Orbán József, az ő fia szintén odaérkezett. Leült az asztalához és ismét kötekedni kezdett. Később pedig kést vett elő s azzal az apja fejét ütögette. Az öreg felszólította, hogy hagyjon békét neki, de az csak tovább ütötte, sőt a földre teperte. Erre már az öreg is dühös lett. Előkapta eszmaszarából a körülbelül 15 cm. hosszú pengéjű kését és fiát mellen szurta. A kés a jobb oldal első részén hatolt be a testbe s rövid idő múlva az áldozat kiszénvedett.

Orbán Sándor fiával régóta rossz viszonyban van. Azt állítja, hogy mintegy 16,000 korona értékű birtokát elpredálta. Több ízben megtámadta apját. Fejszével, kapával, késsel és mézáros bárdal tört reá, noha tizenegy gyermeket nevelt fel és eddigelé büntetve nem volt.

Az áldozatul esett Orbán József holttestét kiszállították a vármegyei közkórház hallottas kamrájába. Az öreg Orbán Sándort pedig a rendőrség letartóztatta és a bűnjelt képező késsel együtt átadta a kir. ügyésznek.

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy némely iskolában berendezett üzlet nincs;

mondják, hogy a tanulók szükségletüket a kereskedésekben vásárolhatják;

mondják, hogy a legujabb női kalapokat vaspáncélos nyak és fej nélkül is lehet használni;

mondják, hogy mai hölgyeink főelve: az egyszerűség és takarékosság;

mondják, hogy sokan nem vigan és pazarul mennek tönkre;

mondják, hogy városunkban az egyszerűség és takarékosság klubja alakulófélben van;

mondják, hogy az „uti cifra, házi rossz“ közmondás nálunk nem aktuális;

mondják, hogy a rendőrőrmester a díjas szolgálatokat mind a közrendőröknek engedi át;

mondják, hogy a piacon árusított sajtolt méz legnagyobb része nem összetört bogárlé;

mondják, hogy a régen kivetés nélkül maradt segéd-adóként a munkaadókat most nem üldözik.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— **E lap m. t. Olvasóihoz** azt a hazafias kérést intézzük a folyó év utolsó negyede alkalmából, hogy lejárt előfizetésüket minél előbb megújítani sziveskedjenek. Az előfizetési pénzek postadíjmentes beküldésére, postatakarékpénztári befizetési lapot mellékelünk a hátralékosok számára. A „Székely-Udvarhely“ másfél évtized óta becsületos ügyszeretettel, lelkiismeretes buzgalommal szolgálja Udvarhelyvármegye közérdekét, sőt ezen kívül a Székelyföld többi vármegyéiben élő székely testvéreink dolgaival is jóakarattal foglalkozott. A függetlenségi és 48-as elveket törhetetlen hűséggel hirdette — különösen a nemzeti ellenállás idején, mikor — szerénytelenség nélkül mondhatjuk — e székely anyavármegyében a legnagyobb áldozatot tette le a hazaszeretet oltárára. Pirulás nélkül, önérzettel tekinthetünk ez időre vissza. Mig mások erős küzdelmeink, áldozathozatalunk gyümölcseit élvezik, mi szerényen csak a hazafias közönség további támogatásába ajánljuk lapunkat. E támogatásra most azért is nagy szükség van, mert a magyar haza ügye ismét válságos idők előtt áll. Ismételtelen fokozott szerepe lesz a kipróbált, megalkuvást nem tűrő sajtó szókimondó munkálkodásának. Őszinte, bátor és ott, a hol kell kitartóan helyt álló újságra van szükség. A „Székely-Udvarhely“ becsületos multjához hiven, jövőre is ilyen kíván lenni. Hogy pedig e nemes feladatait betölthesse, ahhoz a közönség minél fokozottabb mérvű pártolását kérjük, várjuk és reméljük. A „Székely-Udvarhely“ előfizetési ára negyedévre (három hónapra) csak 2 K 50 f. Kedvezményei pedig a lap homlokzatán olvashatók. Minden héten kétszer: csütörtökön és vasárnap megjelenik. Teljes tisztelttel: a kiadóhivatal.

— **Vasutas árvák napja.** A magyar vasutasok országos szövetsége elhatározta, hogy elszerencsétlenül kártársai árváinak nyomorát enyhi-

tendő, országos árvaházat létesít. Ezen emberbaráti munkához megnyerték a magas kormány erkölcsi támogatását akkor, midőn engedélyt nyertek, hogy ma, szeptember 30-án és holnap, október 1-én Magyarország területén Országos vasutas árvanapot rendezzenek, melyen a vasutas árvaház javára pénzadományokat gyűjthessenek. A helybeli vasutasok az összesség nevében ez alkalommal azon kéréssel fordulnak a nemeslelkű közönséghez, hogy a szent cél érdekében ez említett napokon perselyekkel megjelenő gyűjtőket a könyörület érzésével fogadják és anyagi helyzetükhöz mérten megfelelő támogatásban részesíteni sziveskedjenek.

— **Erdélyrészi országos vásárok.** Október 1-én Nagysajó, 2-án Oláhlaposbánya; 3-án Alsóajára; 4-én Székelyudvarhely, Borsa, Kaál, Köröspatak, Marosludas, Nagysink, Szászváros; 6-án Gerend; 7-én Szelistye; 8-án Zabola; 9-én Czege; 10-én Alparét, Bărănykut, Csikszentdomokos, Kóhalom, Marosilye, Nagysármás, Toroczko.

— **A katonai baráka** városunkban elkészült. Az átvételt tegnap Lakatos Tivadar városi gazdasági tanácsos és Bodó Ferenc mérnök eszközölték.

— **Megégett leányka.** Nyikómalomfalva községben borzalmas eset történt vasárnap, a szent miseajátosság ideje alatt. Ifj. Tankó András feleségével a templomba ment. Házörzőnek otthon hagyta hét éves Berta nevű és egy másik négy éves leánykáját. A két csöppség természetesen játszadozott s a maga kis körű észjárása szerint töltötte az időt. A kis Berta babát vett elő és azt a nyitott tüzhelyen, hol az ebédhez szolgáló leves főtt — gyermekes játszószéssel melengette. E közben a baba ruhája tüzet fogott, de a leányka így még jobban magához szorongatta. Aztán az ő ruháskája is meggyuladt. Nem volt, aki rajta segítsen s így annyira összeégett, hogy néhány óra múlva belehalt. A szerencsétlen szülők már csak megszenesedett holttestét láthatták. Az élénk, beszédes ajkak örökre elnémultak. Majd szigorú képű, hivatalos urak jelentek meg és bünsőnek jelentették ki a szülőket, kik magukra hagyták a kisköri gyermekeket. Valószínűleg megbüntetik, tömlőbe is zárják, mert az ilyen gyermekeket akkor sem szabad gondozás nélkül elhagyni, ha templomba megyünk. Mert hát: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!“ — ezt tartja a közmondás...

— **Róka városi állapot.** A katonai laktanyán alól, a Kossuth-utca alsó részén lakók panaszkodnak, hogy ott a sárban bokáig, sőt azon felül is kell járniok. A rendőrség segíthetne ez állapotot az utcatisztítók megfelelő utasításával. Elvégre ők is városi lakosok, még pedig hagyományos elnevezésük szerint — róka városiak...

— **Harmincegy darab szarvasmarha** Dézsy Antalnál van felfogva Székelyudvarhelyt.

— **A disznó merénylete.** Kedden délelőtt nagy csoportosulás keletkezett az Orbán Balázs utcában. Tamás Miklósné farkaslaki asszonyt, a mint a városba igyekezett jönni, egy hatalmas disznó oly erővel lökte meg, hogy ijedségében elájult. A járó-kelők szedték össze és szor-

galmas mosdatás után jött magához. A merényl disznó gazdájának nevét nem sikerült megtudni s így a bős sertés: büntetlenül garázdálkodott.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a **a Scott-féle csukamájolaj Emulsió** biztosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjeljét a — halászt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle Emulsió

azonfelül sokkal hatóságosabb. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

30693—909. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai részére az 1910, 1911 és 1912 években évenként szükséges 30,000 m³ rostalt bányakavics továbbá az 1910, 1911 és 1912 években évenként szükséges 50,000 m³ rostaltan bányakavics a magyar királyi államvasutak biharpüspöki bányájában való kitermelésének és vasuti kocsikra való felrakásának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló szerződési úrpéldány és ajánlati minta a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási osztályában (Boesckay tér 4 szám II. emelet 52 ajtó) valamint a nagyváradi osztálymérnökségnél díjmentesen kapható.

Az ajánlatok feletti határozathozatal, illetve a szállítás odaitélése az ajánlatok benyújtására alább kitűzött határnaptól számított 5 hét alatt várható. Nyertes ajánlattevő az egy évi érték 5 százalékát lesz köteles a szerződés megkötésekor óvadékképpen a magyar királyi államvasutaknál letéteményezni illetve a bánatpénzt a fenti összegre kiegészíteni.

Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán és a szerződési mintán teendőek.

A szállítás a magyar királyi államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96 sz általános, a szerződés tervezetben foglalt egyéb feltételek és módzatok értelmében eszközözlendő.

Az általános anyagszállítási feltételek a pályázati határidőig a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők vagy a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából a megállapított ár lefizetése mellett megszerezhetők.

Az általános szállítási feltételek ára 50 fillér Posta útján való megküldés esetében az esedékes összeg valamint a küldemény bérmentetéshez szükséges 20 fillér készpénzben, vagy m. kir. postajegyekben a magyar királyi államvasutak központi nyomtatványtárának előzetesen beküldendő.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok

ezen alábbi külcimmal „Ajánlat a 30693—909. számú pályázati hirdetményben kiírt kavics szállítására“ 1909. év október hó 12-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál nyújtandók be, vagy posta útján küldendőek be.

Ezen napon déli 12 órakor a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél (Boesckai tér 4 szám I. emelet), az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek. Bánatpénz gyanánt az ajánlott egy évi mennyiségek értékének megfelelő 5 százalék készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1909. évi október hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál (Boesckai tér 4 sz.) letendő, esetleg posta útján beküldendő; az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül nem számíttatnak.

Csak a szabályszerűen kiállított, közjegyzőileg hitelesített, vagy két tanu előttemezése mellett aláírt, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül beadott vagy posta útján beérkezett ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülönben, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag esetleg táviratilag tételnek, vagy amelyek más ajánlattevők árából százalékos árleengedéseket tartalmaznak, végre olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, mint a feltételekkel ellenkezők figyelemre vételre nem számíthatnak.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között tekintet nélkül az ajánlott arakra, szabadon választhasson, és hogy a szállítást megosztva ítéldesse oda olyképp, hogy ajánlattevőkily részbeni szállítást is elfogadni kötelesek, hacsak ajánlatukban ennek ellenkezőjét világosan ki nem kötötték, végre hogy a cél elérésére bármely más irányú intézkedést is telessen.

Ajánlattevők ajánlataikkal 1909. év november hó 30-ig maradnak kötelezettségben és ezen időpontot megelőzőleg ajánlataiktól vissza nem léphetnek.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a magyar királyi államvasutakkal üzleti összeköttetésben nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat és szállító képességüket kereskedelmi és iparkamarai bizonyítvánnyal igazolni.

Kolozsvár, 1909. szeptember hó.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

(Utánnomást nem díjazunk.)

8242—1909. tkvi szám.

HIRDETÉMÉNY.

A m. Kir. Igazságügyminiszter 1906. évi július 6-án 14114—906. I. M. E. I. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Sándortelke** község telekkönyveiben felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi október hó 25-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak: 1. mind-

azok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel. 2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886 XXIX. t. c. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t. c. 5, 6, 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda haszanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létre jöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek, és 3. azok kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Okládon 1909. évi szept. hó 12.

Kelemen,
kir. aljárásbíró.

Babot, diót, kölest

és egyéb magvakat vesz Zipsér Samu. Temesvár.

8321—1909. tkvi szám.

HIRDETMEY.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Udvarhelymegye **Bágy** községnek a karácsonfalvi határon fekvő közös erdő és legelőjének telekkönyvi átalakítás és arányosítása ügyében a telekkönyvi tervezetek hitelesítésére határnapul 1909. évi október hó 28. és következő napjai **Bágy** község házához tüzetik ki.

Ennélfogva felhívják: 1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel. 2. mindazok, a kik valamely arányrészhez tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886 XXIX. t. c. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t. c. 5, 6, 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda haszanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létre jöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek, és 3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól

Okládon, 1909. évi szept. hó 20.

Kelemen,
kir. aljárásbíró.

Magyar Könyvvelési Folyóirat

havi folyóirat a könyvvelési ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társszerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszter-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

Kelemen-féle szat

tócs - üzlet — Almásival szemben — haszonbérbe kiadó, esetleg örök áron eladó. Értekezni lehet: Kelemen Mihályval a vasúti állomással szemben Székelyudvarhelyt.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

32500 1909—II. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Csikszentdomokos és Marostó állomásai között létesítendő 2420 m. hosszú 40 mm-es vízvezeték előállítására céljából szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Bocskai-tér 4 szám II. emelet 52. ajtó sz.) valamint a gyergyószentmiklósi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1909. évi október hó 8-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül, vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni.

Ajánlat a 32500 II. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen érték papirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1909. évi október hó 7-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskai-tér 4 szám földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyből valamely melléklet hiányzik nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1909. évi október hó 8-án déli 12 órakor fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1909. évi október hó 31-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Az ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ez ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg elötte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alóírótt üzletvezetőség fentartja magát az azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1909.zeptember hó.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

Faeladási hirdetmény.

Bogárfalva közbirtokossága a III-ik határrész „Tartod“ nevű erdőben 2000 öl bükk tűzfát f. év okt. 6-án d. e. 10 órakor a község házában nyilvános árverésen a többet ígérőknek el fog adni.

Kikiáltási ár 500 K, bánatpénz 10 százaléké.

Bogárfalván, 1909. szeptember 22-én.

Nyisztor János
közbirt. elnök.

A kadicfalvi ecet.

Az emberi szervezetre káros hatással bíró mérges anyagokat nem tartalmaz. **A kadicfalvi ecettel** savanyított ételek kellemes finom ízt nyernek. **A kadicfalvi ecettel** eltett ugorka egy év múlva is üde, friss marad. **A kadicfalvi ecet** bármely boreccettel versenyez. Kapható a kadicfalvi ecetgyárban és minden jobb fűszerkereskedőnél. Hamisításoktól óvakodjunk.

Villamos iroda áthelyezése.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy **irodánkat, raktár- és üzlethelyiségünket folyó hó 26-tól kezdődőleg Székelyudvarhelyt, Eötvös-utca 12. sz.** (Schnapek-né-féle ház) **helyeztük át**

s így mindenféle reklamálas és felvilágosításokért kérjük ide fordulni. A világítástól kezdődőleg esti fél kilenc óráig inspekción tartunk és így ezideig bármely ügyben :: :: :: rendelkezésre állunk :: :: ::

Székelyudvarhelyt, 1909. szeptember hó.

Tisztelettel:

Ganz-féle villamossági r.-társ. üzemvezetősége. Sághy.

Nagy a drágaság!

Aggódva nézi mindenki épülete avulását, romlását. A néhány év alatt elpusztuló fenyű zsindely ezere 5—7 forint. Az ács munkadíja kétszerese az eddiginek.

Egy négyzetméter zsindely fedés 1 forintnál többbe kerül.

Ezen körülmények indítottak arra, hogy a legjobb hírű

Dr Nelvey-féle budapesti egész gyárból Waggon rakományokban

tűzbiztos és kellő kezelés mellett **évtizedekig** o o az idő viszontagságait kiálló o o

tiszta bitumen aszfaltból (össze nem tévesztendő a hason kinézésű, de alig pár évig tartó köfedél, stb. nevek alatt árusított kátrány tetőlemezekkel) készített

„Federit“ és tetőaszfalt lemezeket

(utóbbiakat 3 féle vastagságban) hozassunk és tartsunk raktáron. Ezen lemezek a régi, de még egészen el nem korhadt fenyű vagy bükkfa zsindely vagy deszka fedélre egyszerűen rászegeztetnek és kerül négyzetmétere

25—40 krba. A fődési munkálat egyszerű.

Utastást adunk. Mindenik gazda felfödheti. Ajánljuk dusan ellátott raktárunkat valódi vajdahunyadi vasakban; fűtő és főző kályhákban; vas- és horgonyozott-lemezekben, láncokban, öntöttvas és sajtolt-lemez zománcolt edényekben; épület és butorvasalásokban; ekék, varrógépek és mindennemű vaskereskedési cikkekben. **A lábatlani gróf Roon-féle Portland és Romancemet-gyár** nagy raktára. Szolidaságunk biztosítéka cégünk 63 éves fennállása.

Gyertyánffy J. fiai Székelyudvarhely.